

TISKOVÁ ZPRÁVA

Datum: 1. 2. 2021

Číslo: 5/2022

Do Brna široká cesta.

Kramářské písně se světskou tematikou

Lidská zvědavost, touha po informacích a senzacích zůstává stále stejná, co se proměňuje, jsou způsoby, kterými se informace šíří. Zatímco dnes nám zprávy zprostředkovávají sociální sítě, noviny a televize, v minulosti to byly světské kramářské či jarmareční písně. A právě jim je výstava věnována.

Zpívaná forma zpravodajství má prastaré kořeny sahající až k legendárním potulným pěvcům, kteří za doprovodu harfy, píšaly či loutny sugestivní formou líčili příběhy hrdinů. Od 18. století to jsou jednoduché několikastránkové sešitky, jejichž titulní stránka byla většinou více či méně dovedně vyzdobená dřevořezbovou ilustrací. Texty písní prodávali, ale také zpívali a za pomoci velkých malovaných cedulí předváděli na trzích a poutích potulní zpěváci. Lidé si je kupovali a postupně svazovali do tzv. špalíčků.

Texty písní informovaly o aktuálních novinkách, bitvách, přírodních katastrofách, atentátech nebo vynálezech. Najdou se však i písně osvětové – třeba o nebezpečí tabáku a alkoholu nebo o prospěšnosti brambor či výhodách práce na železnici. Oblíbené a rozšířené byly tzv. morytáty, děsivé příběhy vznikající na základě skutečných událostí. Ty šokovaly detailními drastickými popisy události, v závěru však vždy směřovaly k dosažení spravedlnosti a poučení.

Výstava představuje kramářské tisky z několika úhlů pohledu: historie, jejich funkce, hudební stránka, způsob předávání a přebírání širokými společenskými vrstvami, obsah představený na konkrétních případech nebo událostech i recepci do současnosti. Všechny tyto aspekty, z nichž některé jsou prezentovány v souvislosti s tématem kramářských tisků vůbec poprvé, bude návštěvník vnímat v běžné psané i vizuální podobě.

Výstava zapůjčená z Etnografického ústavu Moravského zemského muzea vznikla z finančních prostředků Ministerstva kultury České republiky prostřednictvím Programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity (NAKI II).

Helena Grycová Benešová

tel.: 774 021 633

e-mail: grycova@muzem.ji.cz, muzem.telc@centrum.cz

Muzeum Vysočiny Jihlava, p.o
pobočka Telč
Nám. Zachariáše z Hradce 2
588 56 Telč
www.muzeum.ji.cz

 muzeum
vysočiny
jihlava